

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 octombrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Melinte Mihail Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-l Xxxxx s. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 14.03.2019-08.04.2019
2. instanța de apel: 20.06.2019-15.10.2019
3. instanța de recurs: 12.12.2019 - 18.03.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 08 aprilie 2019, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, **Melinte Mihail Xxxxx**, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 248 alin. (2) Cod penal, la amendă în mărime de 415 unități convenționale, adică 20750 lei.

A fost respinsă cererea procurorului privind încasarea de la inculpat în beneficiul statului, a cheltuielilor de judecată, suportate de stat în cadrul urmăririi penale.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Melinte Mihail având scopul trecerii peste frontieră vamală a Republicii Moldova prin contrabandă a drogurilor la data de 19 octombrie 2017, aproximativ la ora 23.42 min., aflându-se în PV Cahul (RM) - Oancea (RO), pe sensul de „ieșire” din Republica Moldova, a efectuat trecerea prin ascundere în locul special pregătit și anume în buzunarul unei geți, a drogurilor care erau împachetate și camuflate într-un pachet înfășurat în bandă scotch, care ulterior au fost depistate și ridicate în timpul controlului de către colaboratorii Poliției de Frontieră a României, pe sensul intrare în România, prin postul de trecere a Frontierei Cahul (RM) - Oancea (RO). Potrivit raportului de constatare

tehnico-științifică nr. 3344408 din 13 decembrie 2017, substanța vegetală de culoare verde-oliv, depistată la Melinte Mihail, constituie cannabis (marihuană), care conține componentul delta 9 tetrahidrocannabinol (THC), în cantitate de 2,4 grame.

Astfel, prin acțiunile sale, Melinte Mihail a comis infracțiunea prevăzută de art. 248 alin. (2) Cod penal, conform indicilor: *trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a drogurilor, tăinuindu-le de controlul vamal, prin ascundere în locuri special pregătite în acest scop.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în parte ce ține de stabilirea pedepsei și respingerea demersului procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată. Pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie recunoscut vinovat Melinte Mihail de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (2) Cod penal și să fie stabilită în baza art. 248 alin. (2) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 535 de unități convenționale. A încasa cheltuielile judiciare în sumă totală 1 053,36 lei de la inculpatul Melinte Mihail în beneficiul statului.

În motivarea apelului a invocat:

- prima instanța just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 248 alin. (2) Cod penal, însă i-a stabilit lui Melinte Mihail o pedeapsa neechitabilă;

- instanța de judecată a aplicat o pedeapsa prea blândă, stabilindu-i lui Melinte Mihail o pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 415 unități convenționale;

- inculpatul este condamnat, în baza art. 248 alin. (2) Cod penal, la o pedeapsă sub formă de amendă. Sancțiunea articolului dat prevede pedeapsa cu amendă, în mărime de la 550 la 950 de unități convenționale. Prin reducerea limitelor minime și maxime de pedeapsă cu o pătrime, se stabilește noua limită minimă și maximă de pedeapsă sub formă de amendă, care este de la 412.5 la 712.5 de unități convenționale;

- ținând cont de dispozițiile art. 64 alin. (3) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă urmează a fi numită în limitele minime generale de 500 de unități convenționale, care nu mai poate fi redusă și în cele maxime de 712.5 de unități convenționale;

- soluționând chestiunea cu privire la stabilirea pedepsei lui Melinte Mihail, instanța de judecată nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 64 alin. (3) din Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 415 unități convenționale;

- dispunerea în circumstanțele indicate a pedepsei penale în cuantumul indicat, constituie o inechitate, ce poate constitui pericol la capitolul prevenției săvârșirii noilor infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor membri ai comunității, denaturând în rândurile acestora concepția necesității asigurării comportamentului în spiritul respectării stricte a legilor;

- sentința în parte ce ține de stabilirea pedepsei urmează a fi casată, cu pronunțarea unei noi hotărâri și stabilirea unei pedepse mult mai severe;

- prin sentința enunțată, instanța a refuzat încasarea în contul statului de la inculpat cheltuielile de judecată suportate în cadrul urmăririi penale;

- în ședința de judecată, acuzatorul de stat a solicitat încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în beneficiul statului, în suma totală de 1.053.36 lei pentru efectuarea expertize judiciare;

- conform art. 227 alin. (1), (3), art. 228 alin. (3) Cod de procedură penală, precum și la materialele dosarului a fost anexată informația prin care se confirmă că, pentru petrecerea și întocmirea raportului de constatare tehnico - științifică nr. 3344408 din 13 decembrie 2017, au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă totală de 1053.36 lei;

- reieșind din prevederile art. 143 alin. (1), pct. 6), art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, conchide că, argumentul instanței prin care a motivat refuzul de încasare a cheltuielilor judiciare de la inculpat precum că, statul are obligația de a demonstra vinovăția persoanei, nu este plauzibil, în situația în care, statul și-a onorat această obligație, a demonstrat prin acțiuni de procedură legale vinovăția persoanei, și pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, iar art. 229 Cod de procedură penală, indică direct că, condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare;

- instanța, la refuzul de a fi încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului a admis interpretarea eronată a dispozițiilor normei legale privind achitarea cheltuielilor judiciare;

- potrivit alin. (3) al art. 229 Cod de procedură penală, în cazul inculpatului Melinte Mihail, instanța nu a stabilit că încasarea acestora poate influența substanțial asupra situației materiale a inculpatului Melinte Mihail.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 octombrie 2019, a fost admis apelul declarat de procuror, fiind casată parțial sentința, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre prin care lui Melinte M. în baza art. 248 alin. (2) Cod penal i-a fost aplicată amendă în mărime de 500 unități convenționale echivalent cu 25 000 lei. În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că la judecarea cauzei instanța de fond corect a examinat și acceptat cererea inculpatului Melinte Mihail privind judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și corect a constatat circumstanțele cauzei, întemeiat stabilind vinovăția inculpatului Melinte Mihail în comiterea infracțiunii imputate, în baza probelor administrate și verificate în mod corespunzător, cercetate în prima instanță și instanța de apel.

În viziunea instanței de apel, la momentul judecării cauzei și pronunțării sentinței, instanța de fond corect a calificat infracțiunea în baza art. 248 alin. (2) Cod penal, conform indicilor: trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a drogurilor, tăinuindu-le de controlul vamal, prin ascundere în locuri special pregătite în acest scop.

Verificând aspectele de drept operate de instanța de fond la stabilirea și individualizarea pedepsei inculpatului Melinte Mihail, instanța de apel a considerat că apelul procurorului necesită a fi admis, considerând că instanța de fond eronat a micșorat cuantumul amenzii conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei, stabilind pedeapsa penală sub formă de amendă în mărime de 415 unități convenționale (echivalent a 20 750 lei) și nu se încadrează în limitele minimale speciale a sancțiunii în formă de amendă, conform art. 64 alin. (3) Cod penal.

Sancțiunea art. 248 alin. (2) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

Astfel, prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului Melinte Mihail, trebuia să țină cont de cuantumul amenzii înserate în art. 64 alin. (3) Cod penal, care limitează minimum de a fi de la 500 unități convenționale.

În această ordine de idei, instanța de apel a stabilit că instanța de fond eronat a aplicat inculpatului Melinte Mihail, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 415 unități convenționale, echivalent a 20 750 lei.

Reieșind din prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal, care prevede limita minimă generală a amenzii conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei, instanța de apel a considerat necesar a stabili pedeapsa penală sub formă de amendă, inculpatului Melinte Mihail în mărime de 500 unități convenționale echivalent a 25 000 lei.

În opinia instanței de apel, pedeapsa în mărime de 500 unități convenționale va fi una echitabilă, legală și direct proporțională cu gravitatea faptelor comise, de atitudinea inculpatului față de infracțiunea săvârșită și de consecințele acesteia și în limitele art.64 alin.(3) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a menționat că, procurorul este rezervat asupra neîncasării din contul inculpatului a plății cheltuielilor de judecată în mărime de 1 053,36 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Cu referire la cele expuse, la caz instanța de apel a reținut că, raportul de constatare tehnico- stiințifică nr. 3344408 din 13 decembrie 2017, la suma de 240 lei (RO) care conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data de 13 decembrie 2017 constituie 1 053,36 lei (f.d.52-53), a fost dispus de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor ce confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune ce este pusă în sarcina părții acuzării.

În această ordine de idei, instanța de apel a constatat, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

Respectiv, argumentele procurorului că, statul pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, ce urmează a fi recuperate din contul inculpatului, urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Cît privește argumentul procurorului că, reieșind din art. 229 Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, este neîntemeiat, or, efectuarea expertizelor în cauză și cheltuielile legate de extrădare țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate să încadreze juridic corect acțiunile inculpatului Melinte Mihail și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior, în instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care solicită casarea acesteia, în partea ce ține de soluția dispusă cu privire la cheltuielile judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă aceleași motive pe care le-a indicat în apel, suplimentar menționând că:

- prin modificările survenite în Codul de procedură penală, în vigoare din data de 09 februarie 2018, legislatorul a exclus prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală și astfel norma legală ce institua obligația statului a suporta cheltuielile pentru efectuarea expertizelor în cauzele penale, a fost exclusă;

- cheltuielile legate cu efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuieli în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală- expertiza judiciară;

- chestiunea cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli, în legătură cu comiterea infracțiunii;

- instanța de apel o dată ce a dispus respingerea cererii procurorului privind încasarea de la inculpat a sumei de 1053,36 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente:

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din criticele expuse de procuror, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel, în exclusivitate din considerentul că, a menținut soluția primei instanțe, prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la Melinte M. a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de

1053, 36 lei.

Contrar celor invocate de recurent, Colegiul penal consideră ca nefondate criticile procurorului referitor la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, stipulată la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, precum că, nemotivat nu au fost încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului.

Așadar, în privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra cărora această instanță s-a expus întemeiat, respectiv nu există raționamente ca instanța de recurs să se îndepărteze de la concluziile la care a ajuns instanța ierarhic inferioară.

În susținerea celor menționate, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Prin urmare, se reține că procurorul solicită încasarea de la Melinte M. a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 1053,36 lei, ce constituie cheltuieli pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr. 3344408 din 13.12.2017, cheltuieli suportate de către organul de urmărire penală pentru efectuarea acțiunii de urmărire penală întru instrumentarea prezentei cauze penale, fără a-și argumenta suficient cerințele, ținând cont de circumstanțele speței, or la caz instanțele și-au motivat argumentat soluția de respingere a solicitării procurorului de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului.

Cu referire la argumentul procurorului, prin care menționează exemple de practică judiciară a Curții de Apel Cahul, de recuperare de către inculpați a cheltuielilor judiciare, Colegiul penal reține că, aceasta nu poate constitui temei de recurs, or reieșind din prevederile art. 427 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, temei pentru recurs poate constitui faptul că *norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, dar nu de către instanța de apel, după cum invocă recurentul în speța dată.* Totodată, ce ține de modelele de practică judiciară a CSJ, instanța de recurs reține că, procurorul doar le-a indicat, fără a-și argumenta opinia și legătura acestora cu speța dată, or circumstanțele fiecărui caz sunt diferite, pe care instanța analizându-le își întemeiază soluția.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide, că în cauza dată nu au fost admise erorile de drept la care face referire recurentul și nu sânt temeiuri de casare a soluției adoptate, fiindcă instanța de apel s-a pronunțat motivat asupra tuturor argumentelor indicate în apel și hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanțelor de fond referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpat a sumei de bani menționate mai sus, cu titlu de cheltuieli suportate.

În cele din urmă, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță cazul de casare invocat de către procuror, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Din considerentele expuse, Colegiul penal apreciază, că argumentele invocate de recurent sânt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 octombrie 2019, în cauza penală în privința lui **Melinte Mihail Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 18 martie 2020.

Președinte

Toma Nadejda

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie